

Sportstraat (Ieper, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E130

Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Onderzoeksopdracht	8
1.2.1 Onderzoekskader	8
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	8
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	11
1.2.6.1 Methode	11
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	11
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	11
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	11
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	12
1.3 Assessmentrapport	13
1.3.1 Ruimtelijke situering	13
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	14
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	15
1.3.2.2 Geologie	16
1.3.2.2.1 Tertiair	16
1.3.2.2.2 Quartair	17
1.3.2.3 Bodem	18
1.3.2.3.1 Bodemtypes	18
1.3.2.3.2 Bodemerosie	19
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	20
1.3.2.5 Hydrografie	22
1.3.3 Gekende archeologische waarden	23
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	23
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	23
1.3.3.1.2 Historische kaarten	28
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	35
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	40
1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader	43

1.4	Synthese	43
1.4.1.1	<i>Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed</i>	<i>44</i>
Deel 2:	Bibliografie.....	46
Deel 3:	Bijlagen.....	47

FIGURENLIJST (2017E130)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)	7
Figuur 3: Geplande werken weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)	10
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)	13
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt)	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)	16
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).	17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (Bron: Geopunt)	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de verschillende waterlopen (Bron: Geopunt).	22
Figuur 13: Microtopografische kaart met aanduiding van het alluvium (TERMOTE 1990, fig. 2)	23
Figuur 14: Ieper tijdens de 11 ^{de} en 12 ^{de} eeuw, (MUS 1998, fig. 2)	24
Figuur 15: Ieper tijdens de 13 ^{de} eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-III)	25
Figuur 16: Ieper tijdens het tweede kwart tot het einde van de 13 ^{de} eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-II)	25
Figuur 17: Ieper en de buitenwijken tijdens de 13de eeuw (Mus, 1998, fig. 4)	26
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het plan van Guillaume Du Thielt, 1383 (Bron: Ieper à la carte)	28
Figuur 19: Projectgebied bij benadering weergegeven op het plan van Ieper uit 1670 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/EPE/)	29
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Plan van Ieper met weergave van het eerste project van Vauban, ca. 1744 (Bron: SAI, Kaarten en Plannen, nr. 12 s.n.)	30
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper met weergave van het tweede project van Vauban, ca. 1774 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/EPE/)	31
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)	32
Figuur 23: Voorbeeld van een doorsnede van een Vaubanversterking (Bron: Henry Hide, 2014)	32
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper uit 1794 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/EPE/)	33
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1848-1854 (Bron: Geopunt)	33
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van juli 1918 (Bron: Memorymaps - Ieper - 20-28NW-6D-070718)	34

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)	35
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)	36
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)	36
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt)	37
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)	37
Figuur 32: Huidige toestand van het terrein	39
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)	40
Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)	43

TABELLENLIJST (2017E130)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	14
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.	40

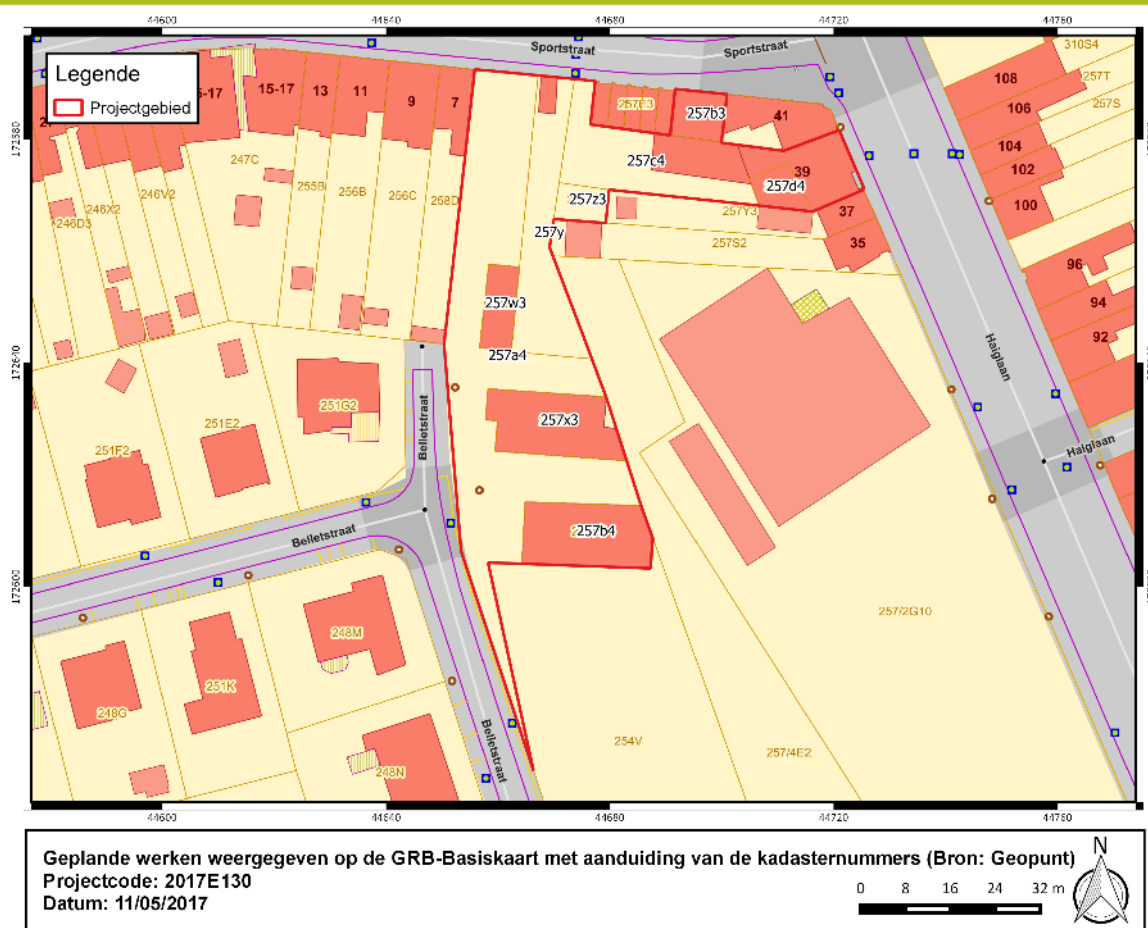
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

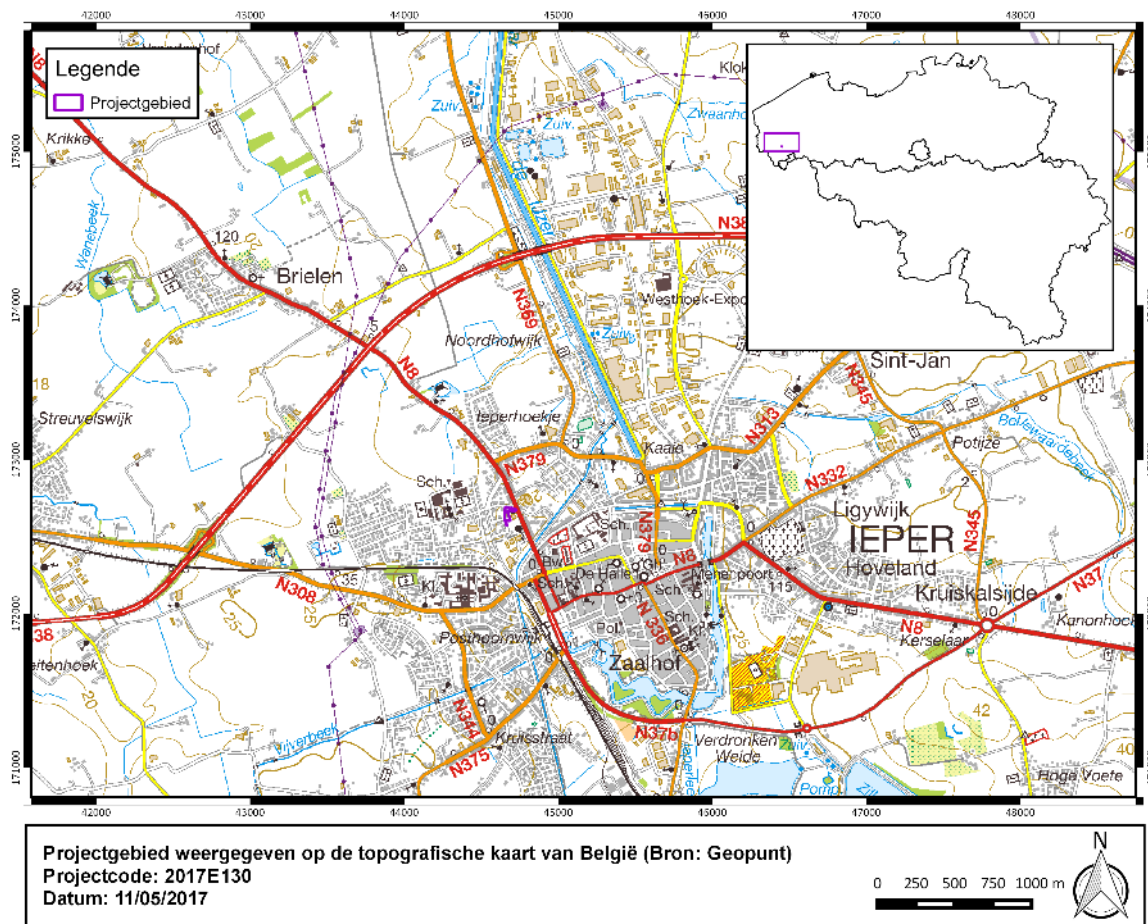
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ieper
	Deelgemeente	/
	Postcode	8900
	Adres	Sportstraat 8900 Ieper
	Toponiem	Sportstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 44560 Y _{min} = 172551 X _{max} = 44790 Y _{max} = 172711
b) Het kadaasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Ieper, Afdeling 3, Sectie E, nr's: 257b3, 257c4, 257d4, 257z3, 257y, 257w3, 257a4, 257x3, 257b4 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Dieter Demey (projectleider archeologie) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een kinesistenpraktijk met parking. Het projectgebied wordt in deze studie Sportstraat Ieper genoemd.

Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Sportstraat Ieper. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

De geplande ingrepen in de bodem situeren zich volgens het gewestplan in woonzone. Het projectgebied bevindt zich in de archeologisch vastgestelde zone van het historisch stadscentrum van Ieper. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt meer dan 300m² en de ingreep in de bodem bedraagt 336m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel maatschappelijk onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Het betreffende perceel is momenteel bebouwd. Er bevindt zich hier een bestaande bergplaats. De toegangsweg naar de achterliggende garages is daarnaast de enige toegang en kan bijgevolg niet afgesloten worden in functie van sloop of afgraving.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Ieper Sportstraat werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

Bron	Jaartal
Gravure van Guillaume du Thielt	Toestand 1383, kaart opgemaakt in 1610
Plan van de Bourgondische stadsomwalling	1670
Eerste project Vauban	1744
Tweede project Vauban	1774
Kaart van Ferraris	1771-1777
Plan van Ieper	1794
Vandermaelenkaart	1848-1854
Loopgravenkaart	1918

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 14de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

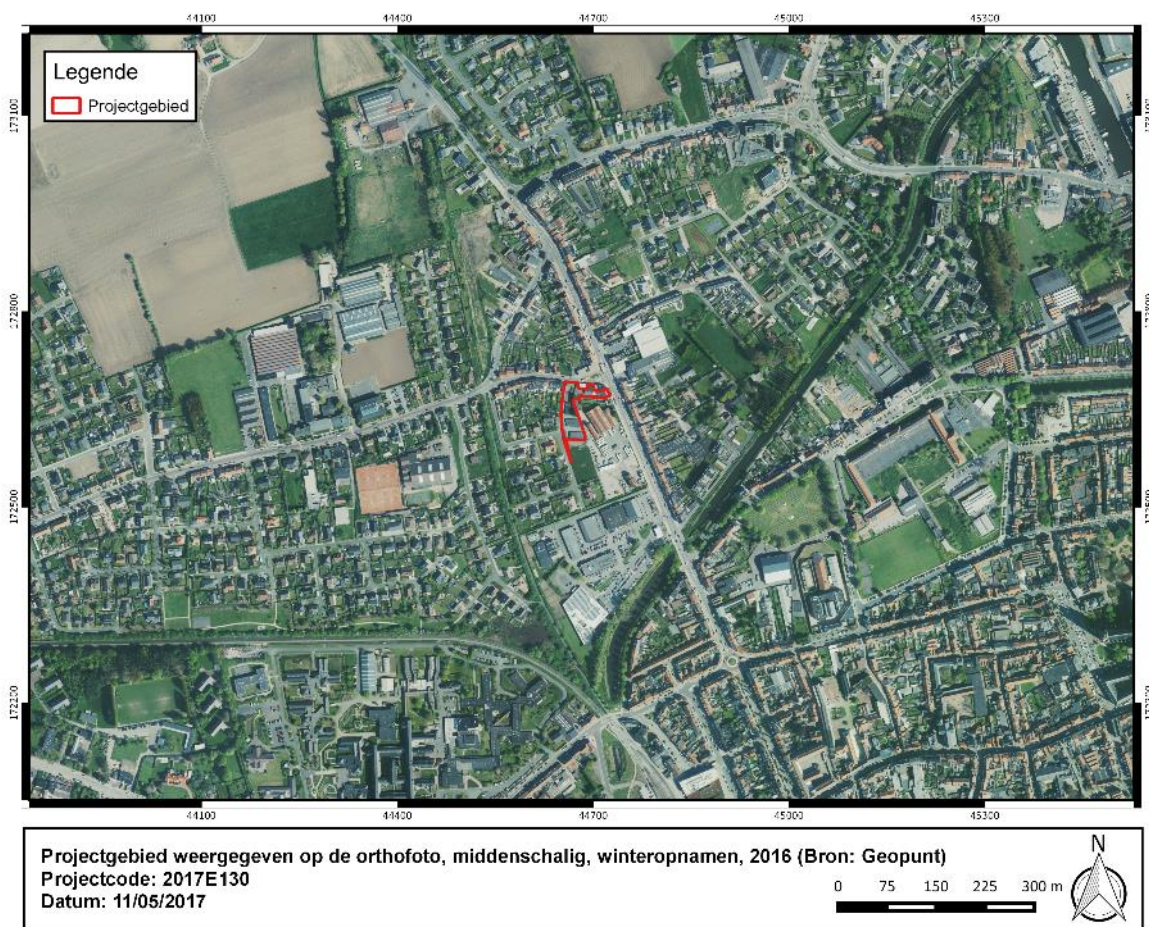
1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Ieper in de provincie West-Vlaanderen. Ieper is gelegen aan de noordelijke voet van de West-Vlaamse heuvels. De noordzijde van de locatie grenst aan de Sportlaan en de oostzijde aan de Haiglaan. De stadskern van Ieper (Grote Markt) situeert zich ca. 1,5 kilometer ten oosten.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

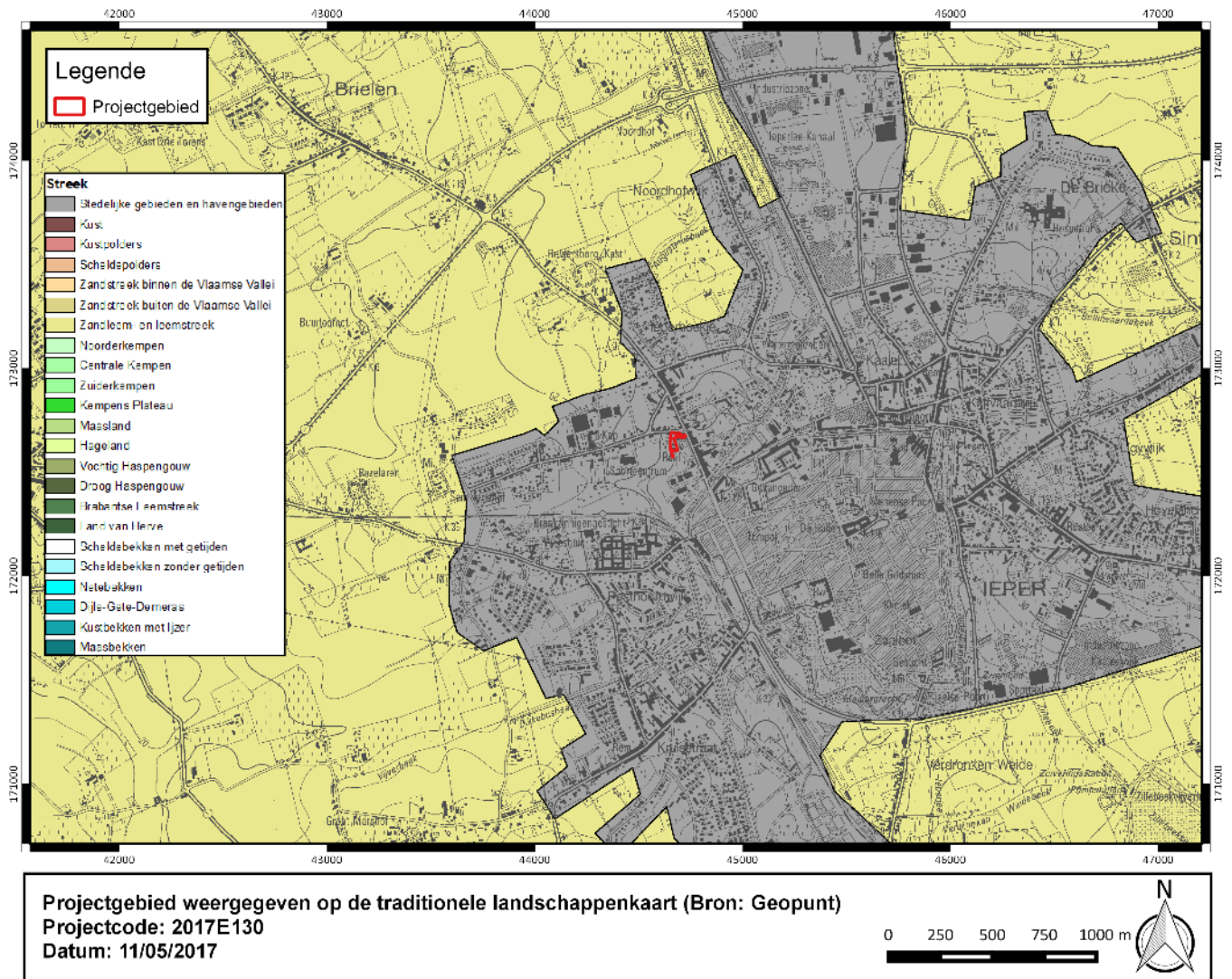
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Aalbeke (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 3: fluviatiele afzetting/eolische afzetting
Bodemtypes	Lep(o), OB
Potentiële bodemerosie	Zeer laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte ca. 20,4 m TAW
Hydrografie	IJzerbekken (deelbekken: Ieper-Ambacht) Waterlopen: Kanaal van Ieper naar Komen

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden.

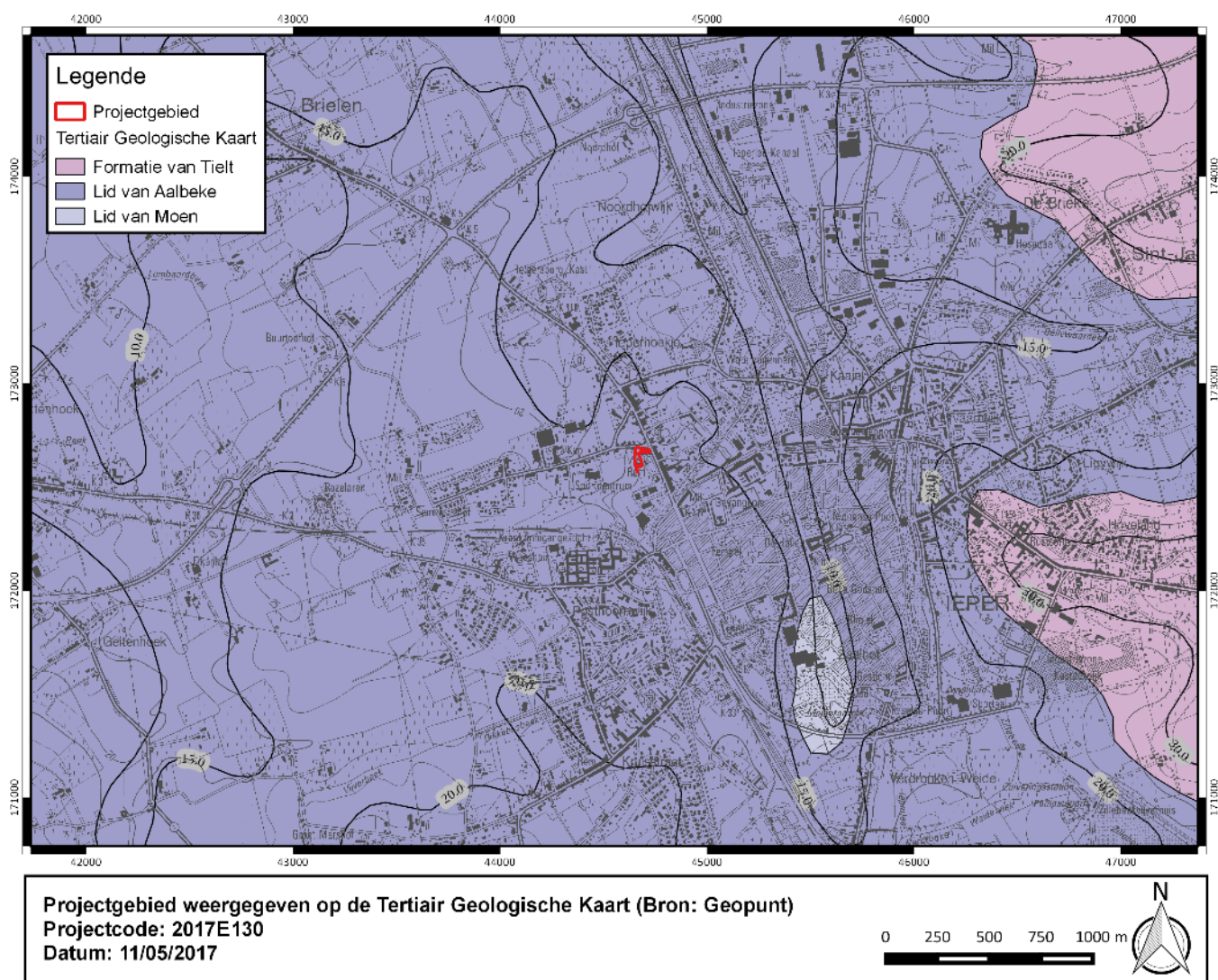
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

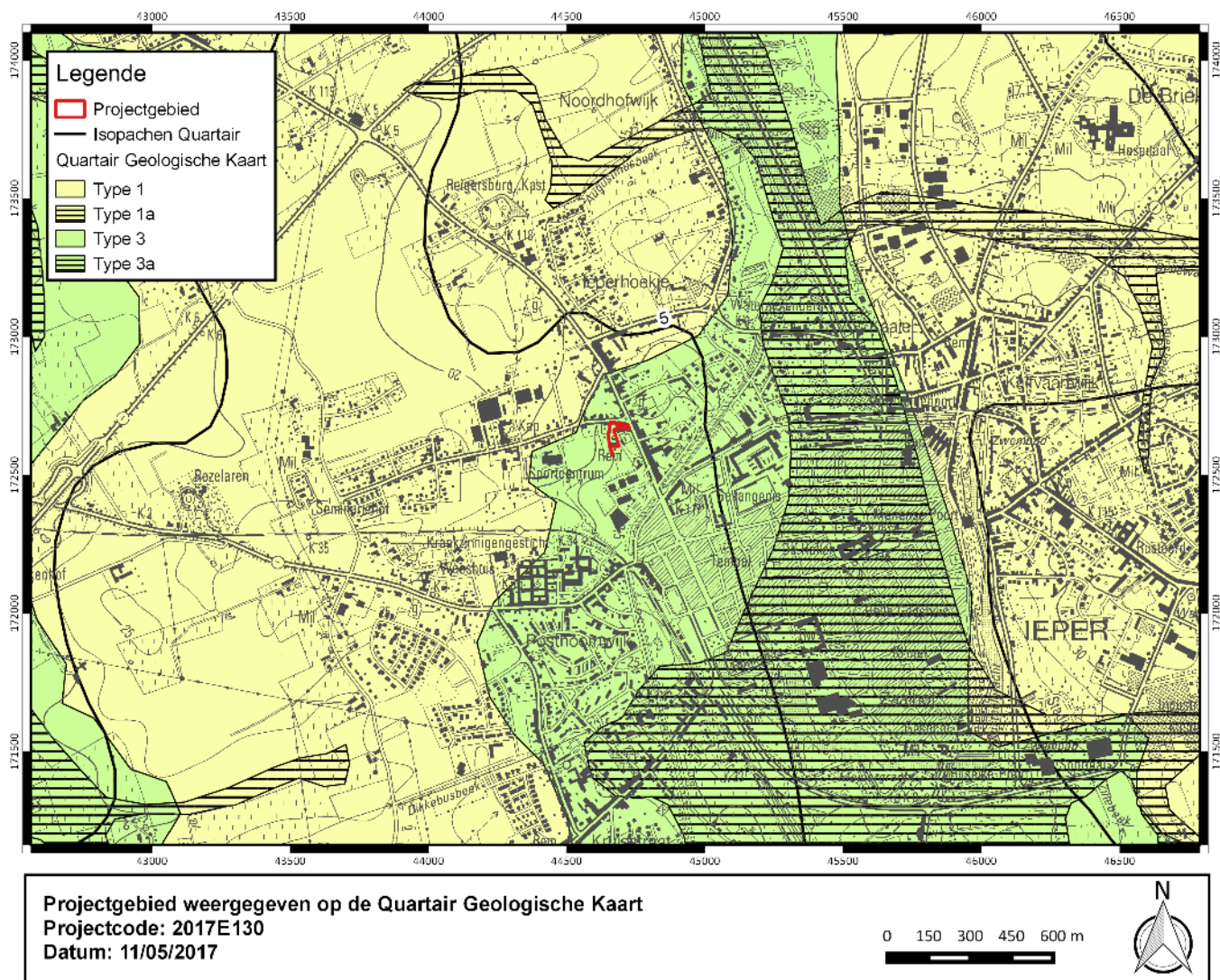
Het **Lid van Aalbeke** is een fjnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

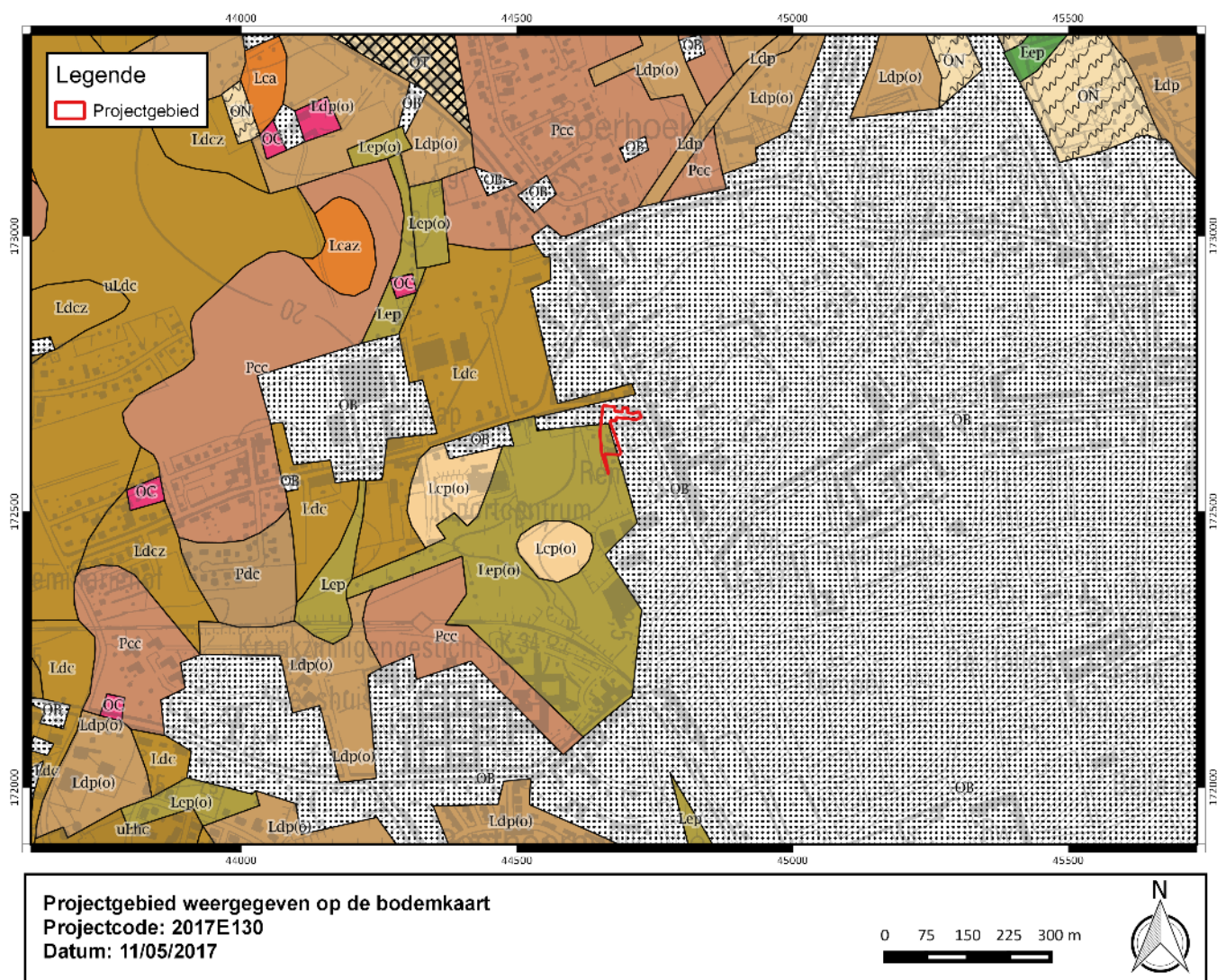
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Lep(o)** is een natte zandleembodem zonder profiel en met een sterke antropogene invloed. Het is een hydromorfe alluviale bodem die in de winter kortstondig geïnundeerd kan zijn. De kleur is grijs met talrijke roestvlekken. Dieper dan 80 cm is blauwgrijs reductiemateriaal aanwezig.

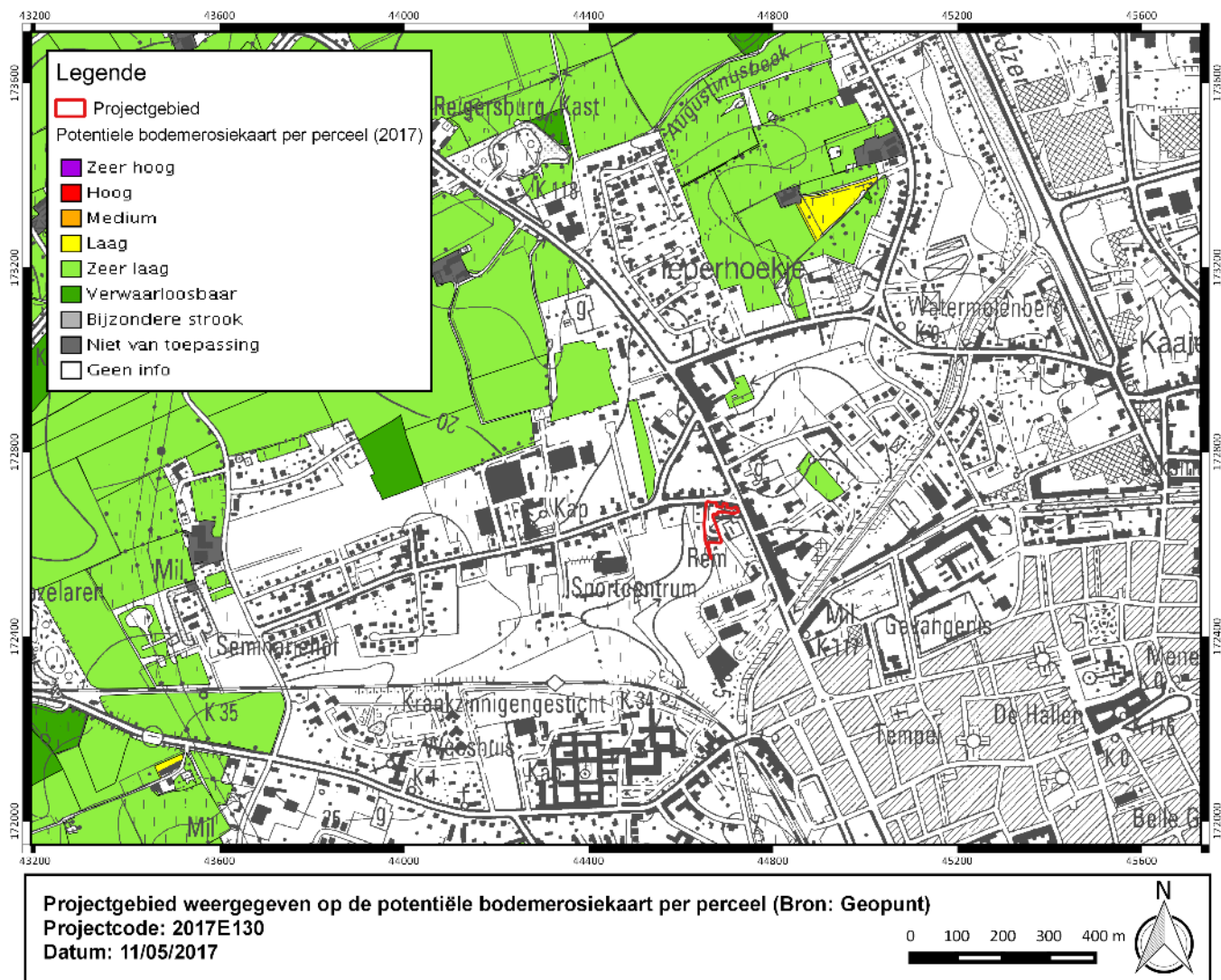
Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bebouwd bodemtype waarbij de natuurlijk aanwezige bodem mogelijks sterk verstoord is en mogelijks niet meer te herkennen is.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).

1.3.2.3.2 Bodemerosie

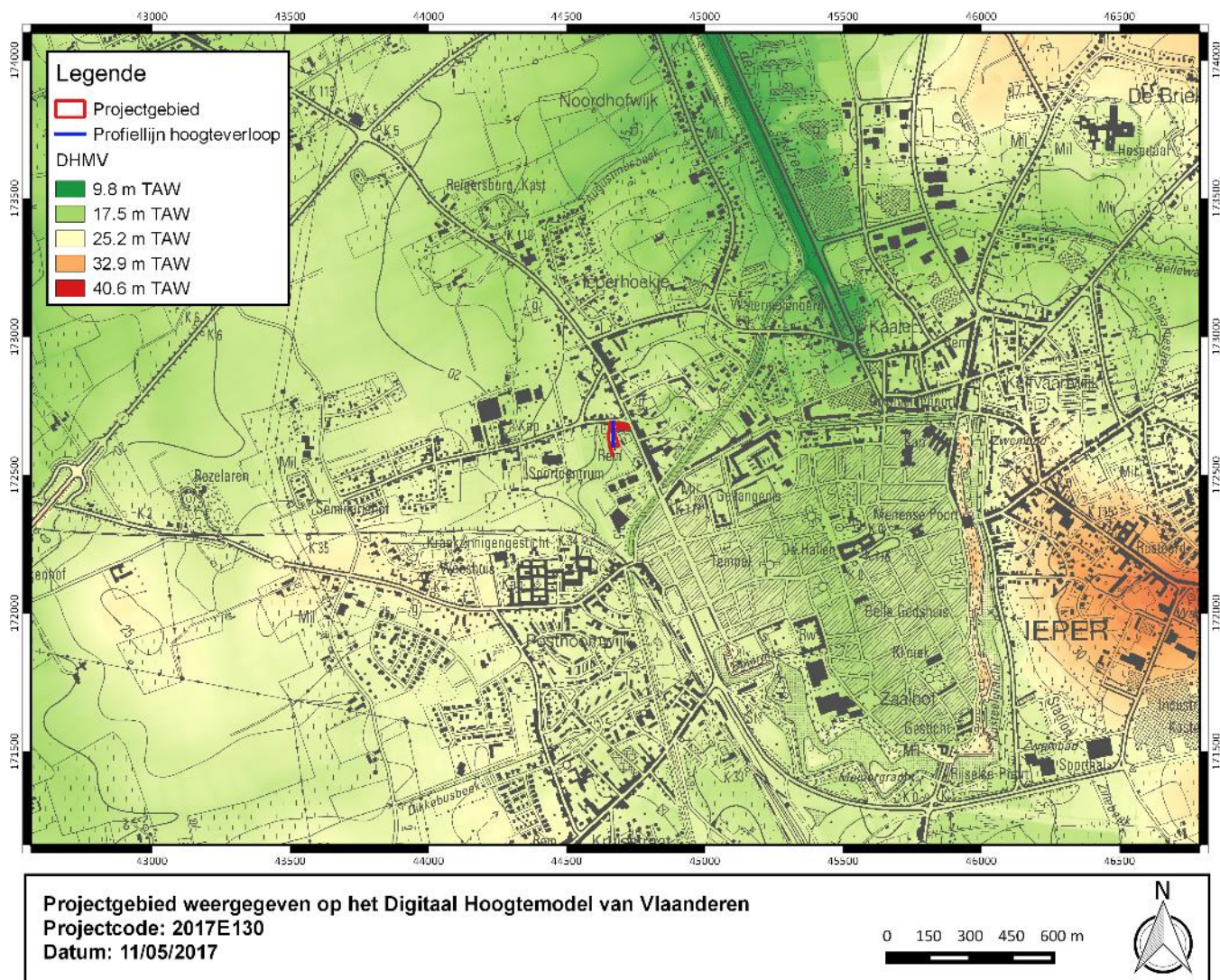
De potentiële bodemerosie is niet gekarteerd van het projectgebied. Gezien de percelen rondom het projectgebied een potentiële bodemerosie hebben van zeer laag kan er vanuit gegaan worden dat het projectgebied tevens een zeer lage potentiële bodemerosie zal hebben.

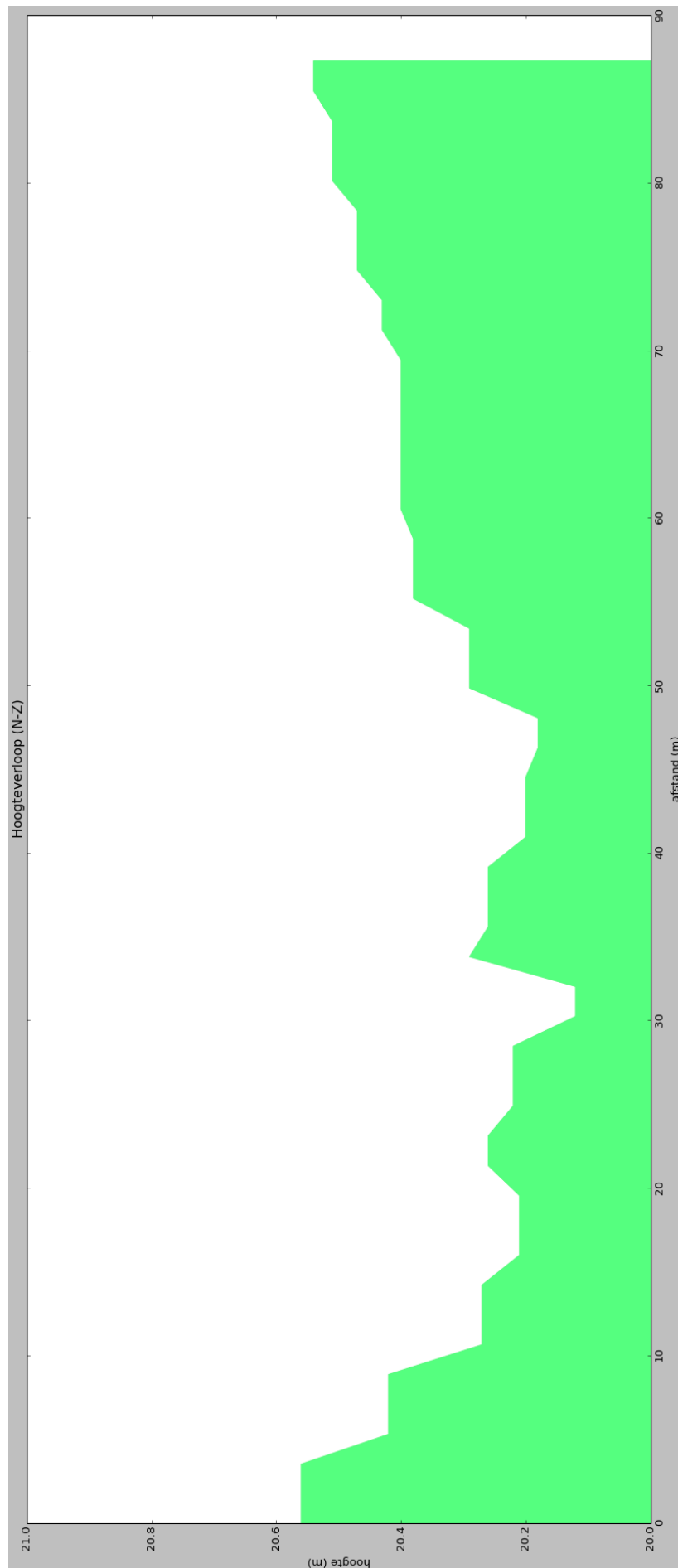
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (Bron: Geopunt)

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen binnen een oude alluviale vlakte en kent een vlak reliëf. De hoogte bedraagt ca. 20,4 m TAW. Naar het noordoosten is het kanaal Ieper-IJzer goed te herkennen terwijl naar het oosten de heuvel aanwezig in Ieper tevens goed te herkennen is. Naar het zuidwesten is een kleine rug aanwezig die iets hoger is gelegen dan het projectgebied.

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

In 1988-1989 voerde toenmalig stadsarcheoloog Johan Termote een systematisch historisch-geografisch en -topografisch onderzoek van de binnenstad uit. Gegevens uit historische, iconografische, bouwhistorische en geofysische onderzoeken werden samengebracht en aangevuld met microtopografische gegevens en boorgegevens. Dit onderzoek leverde heel wat nieuwe gegevens op m.b.t. de ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad.

De stad Ieper ontstond op de rechteroever van de rivier de Ieper, die ontspringt op de Lindenhoek ten zuiden van de Kemmelberg¹. De vallei waarin de Ieper stroomde was aanvankelijk vrij nauw, maar ter hoogte van het Zaalhofplein en de huidige markt werd de vallei breder (Figuur 13)². Aan oostzijde van deze vallei kwam een vlakke zandleemrug voor; vermoedelijk moet de vroegste bewoning hier gesitueerd worden.

Figuur 13: Microtopografische kaart met aanduiding van het alluvium (TERMOTE 1990, fig. 2)

¹ CORNILLIE 1950, 19.

² TERMOTE 1990, 68.

De oudste vermelding van de *Villa Yprensis* gaat terug tot 1066, maar er zijn aanwijzingen dat de nederzetting teruggaat op een Karolingische *fiscus*³. De kern van de *villa*, de *curtis*, lag in de bocht van de Ieper, nabij de kruising van de Elverdingestraat en de Lange- en Korte Meersstraat (Figuur 14)⁴. De lokalisatie van de gracht rond de *curtis* en het aanpalende neerhof kon aan de hand van boringen vrij nauwkeurig bepaald worden. Vermoedelijk gaat de grafelijke motte, ten noorden van de markt, terug tot deze *curtis*.

1. *Curtis*: centrum van de bedrijvigheid van de *villa*
2. Neerhof met de Sint-Maartenskerk
3. Sceuveldgracht
4. Semi-circulair domein, omgeven door een gracht
5. Semi-circulaire *portus* rond de Sint-Pieterskerk
6. Sint-Jacobskerk
7. Het Zaalhof
8. Neerhof van het Zaalhof
9. Grafelijke motte

Figuur 14: Ieper tijdens de 11de en 12de eeuw, (MUS 1998, fig. 2)

In de tweede helft van de 11de eeuw bestaan twee duidelijke kernen: de grafelijke *villa* met als kern de motteversterking en de Sint-Maartenskerk. Beide zijn gesitueerd ten noorden van de markt en de *portus* (handelsnederzetting) gesitueerd rond de Sint-Pieterskerk. De handelsnederzetting is reeds in 1127 verdedigd door een gracht. De opgave van de grafelijke versterking ten voordele van het nieuwe handelscentrum leidt tot een conflict, dat uiteindelijk in het nadeel van de Sint-Pieters *portus* beslecht wordt⁵. Aan de westzijde van de Ieper, in de onmiddellijke nabijheid van de Sint-Pieters *portus*, wordt een nieuwe grafelijke versterking opgericht. Deze vormt de kern van het latere Zaalhof.

Stadsontwikkeling tot ca. 1400

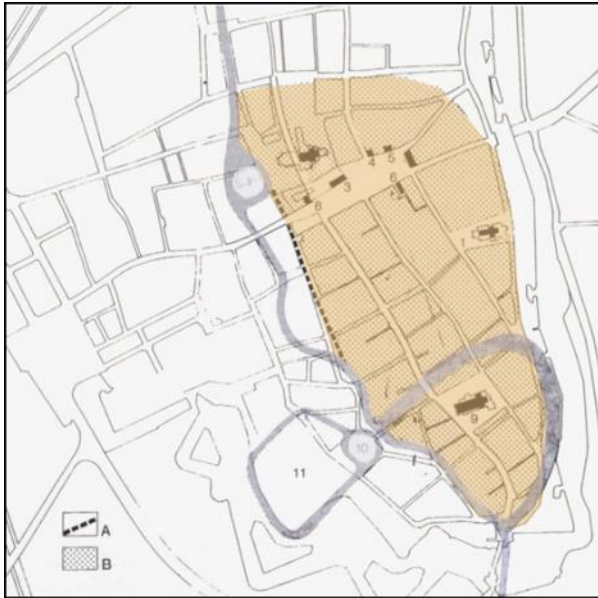
Tussen 1128 en 1324 breidt de stad Ieper zich sterk uit: de grote bloei van de lakenindustrie leidde tot een grote bevolkingsgroei. In een eerste fase wordt de ruimte tussen de oorspronkelijke grafelijke versterking en de Sint-Pieters *portus* opgevuld, m.a.w. de terreinen ten oosten van de Ieper⁶. Deze terreinen werden op figuur 16 oranje weergegeven. Belangrijkste assen zijn het Schipleet (Figuur 16, A), aangelegd in het eerste kwart van de 12de eeuw, de Rijselsestraat en de Meensestraat. Tot deze fase behoort ook de stichting van de Sint-Jacobsparochie, te dateren tussen 1123 en 1139.

³ TERMOTE 1990, 68.

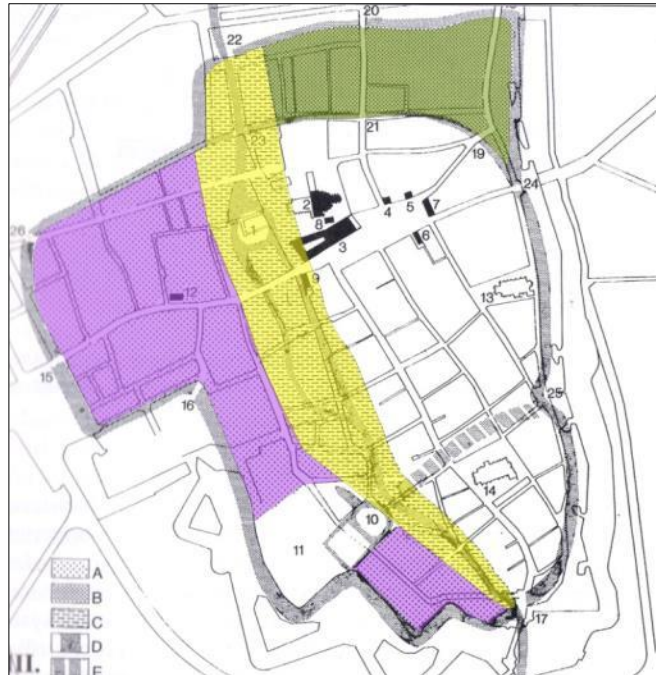
⁴ MUS 1998, 54.

⁵ TERMOTE 1990, 68.

⁶ TERMOTE 1990, 68.

Figuur 16: leper tijdens het tweede kwart tot het einde van de 13de eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-II)

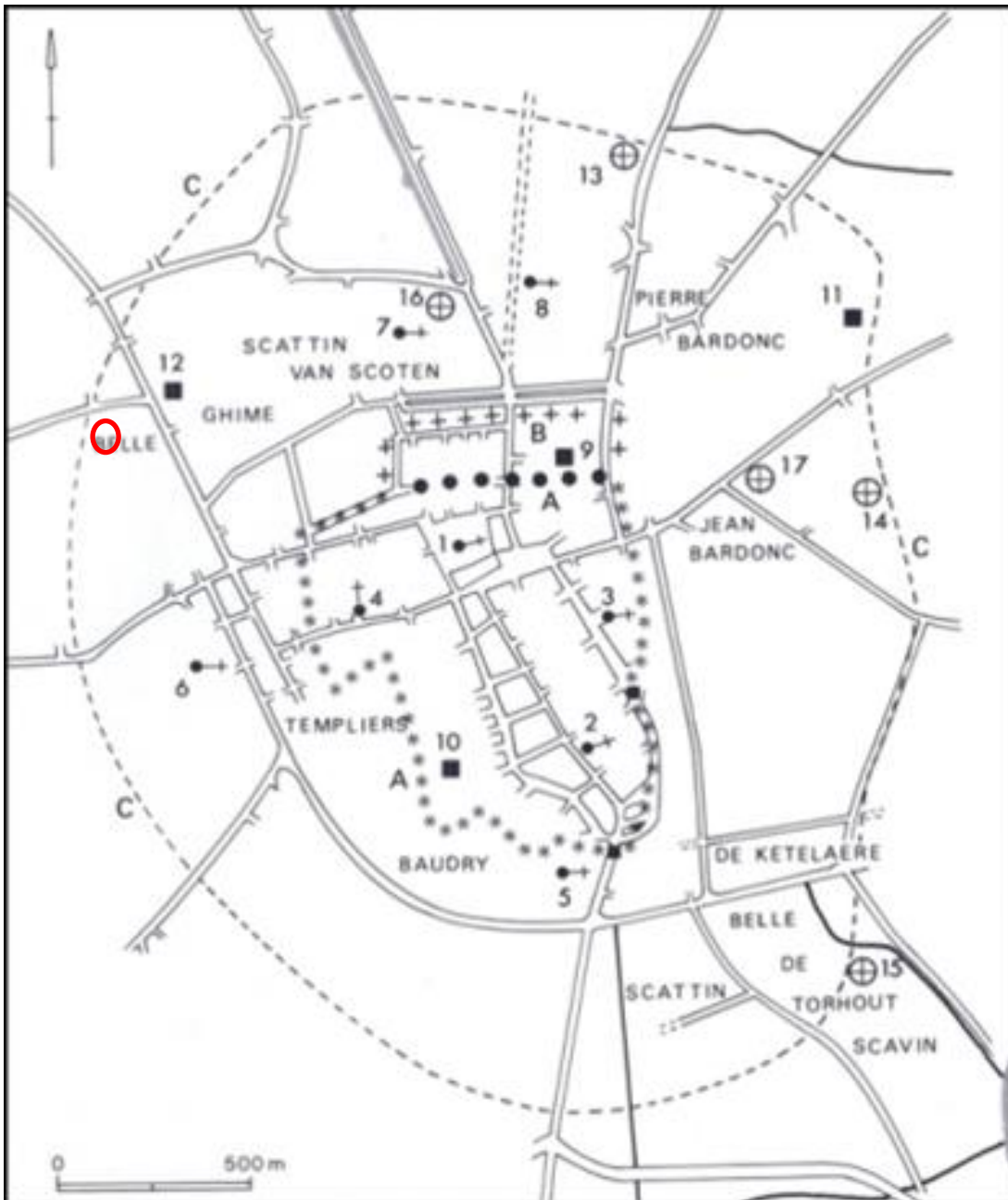

Figuur 15: leper tijdens de 13de eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-III)

In het eerste kwart van de 13de eeuw worden ook de arealen ten westen van de lepere verkaveld en geleidelijk ingenomen⁷. Het gaat om de terreinen ten noorden van de Boterstraat, ten noorden en ten zuiden van het Zaalhof (Figuur 15, paars). In de eerste helft van de 13de eeuw wordt ook het alluvium van de lepere bouwrijp gemaakt (Figuur 15, geel). In de tweede helft van de 13de eeuw, vermoedelijk nog voor 1285, wordt ook het gebied ten noorden van de Surmont de Volsberghe-straat en de H. Cartonstraat binnen de stadsverdediging opgenomen (Figuur 15, groen)⁸. Het projectgebied situeert zich binnen dit gebied.

⁷ TERMOTE 1990, 68.

⁸ TERMOTE 1990, 68.

Figuur 17: leper en de buitenwijken tijdens de 13de eeuw (Mus, 1998, fig. 4)

In een derde fase worden de talrijke buitenparochies, oa. de Sint-Michielsparochie, binnen een tweede stadsomwalling gevat. Deze werd aangelegd in de periode 1325-1328. Op de kaart is te zien dat het onderzoeksterrein zich binnen de *Uterste Veste* situeert, binnen het voorgeborchte Scattin van Scoten.

Late Middeleeuwen

Tijdens het beleg van 1383 worden de buitenwijken van leper volledig verwoest door de Engelse en Gentse troepen⁹. Omdat de heropbouw van deze wijken door de graaf van Vlaanderen, de Franse koning en het stedelijk patriciaat verboden werd, werden ca. 350 volders en ca. 800 wevers verplicht om zich binnen de stadsmuren te vestigen. Op die manier kon de productie van het laken efficiënter gecontroleerd worden en werd de productie van goedkoop laken onmogelijk gemaakt.

Rekening houdende met het feit dat de volders enerzijds grote hoeveelheden water nodig hebben om het gevulde laken te spoelen en anderzijds het vuile spoelwater op een efficiënte manier moeten kunnen lozen, ligt het voor de hand dat een groot aantal volders zich vestigde aan de westzijde van de leperlee¹⁰. De bronnen maken melding van een voldersconcentratie tussen het Zaalhof en de Predikheren in het noorden en de leperse vesten in het westen en het zuiden. Er zijn sterke aanwijzingen dat de traditie zich in deze industriële wijk van de late 14de eeuw tot de 17de eeuw heeft doorgezet. In de 17de eeuw wordt de wijk grotendeels verlaten t.g.v. de teloorgang van de leperse draperie¹¹. Dit verklaart waarom maarschalk de Vauban net op deze gronden kazernes, arsenalen en hospitalen van het leger liet oprichten.

⁹ Mus 1998, 56.

¹⁰ Mus 1997, 27.

¹¹ Mus 1997, 29.

1.3.3.1.2 Historische kaarten

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het plan van Guillaume Du Thielt, 1383 (Bron: leper à la carte)

Het plan van Guillaume Du Thielt situeert het onderzoeksterrein binnen de Uterste Veste. De kaart toont een ruim aantal kampementen van de Engelse troepen. De voorgeborchten worden van het buitenliggende land afgesloten met een dubbele walgracht. Rekening houdende met de resultaten van een archeologisch vooronderzoek in de nabije omgeving dat nog niet in de Centraal Archeologische Inventaris werd opgenomen, is het niet uitgesloten dat het onderzoeksterrein de Uiterste stadsgracht aansnijdt.¹²

¹² Mondeling overleg met Simon Verdegheem op 12/05/2017

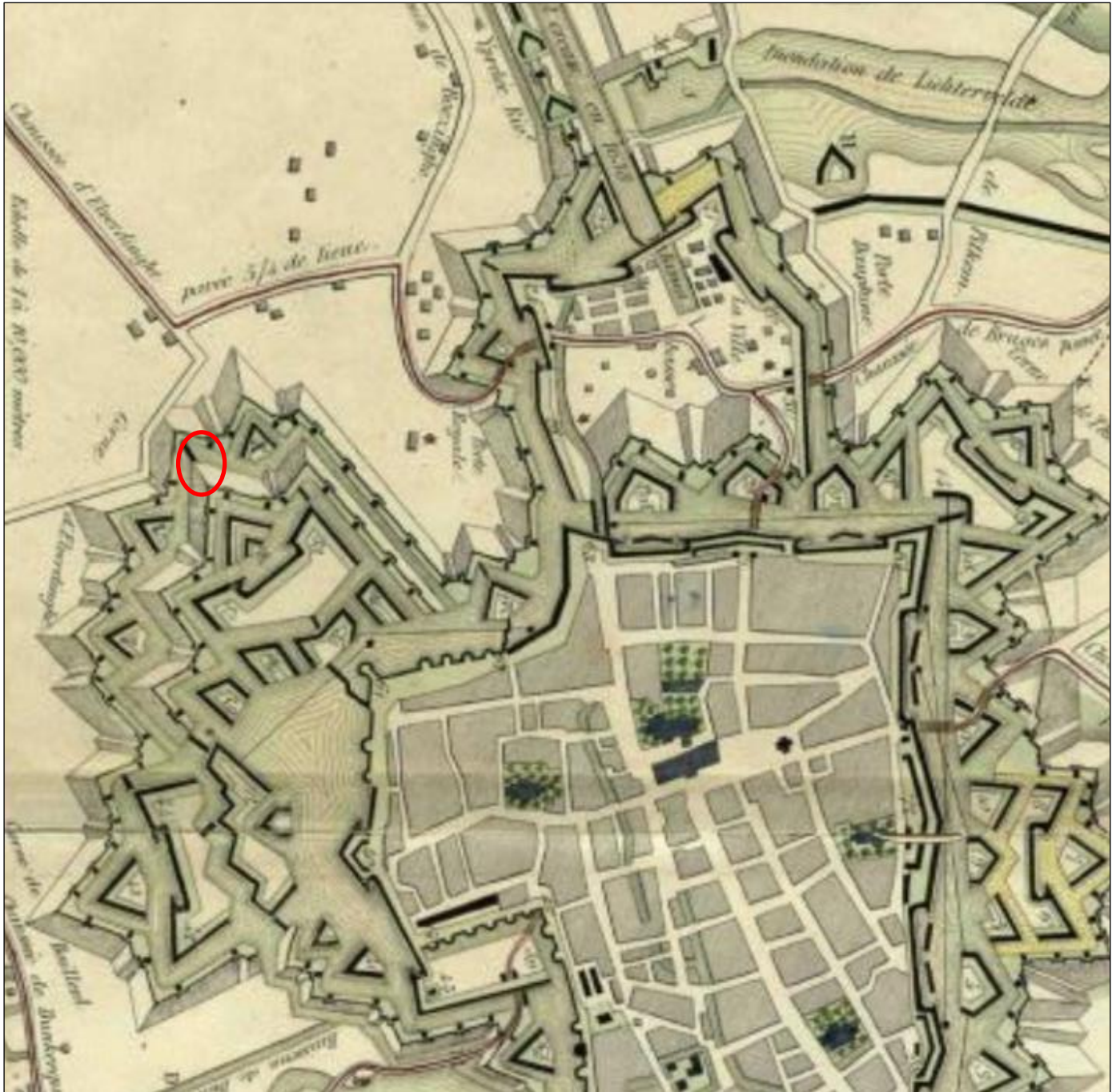

Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

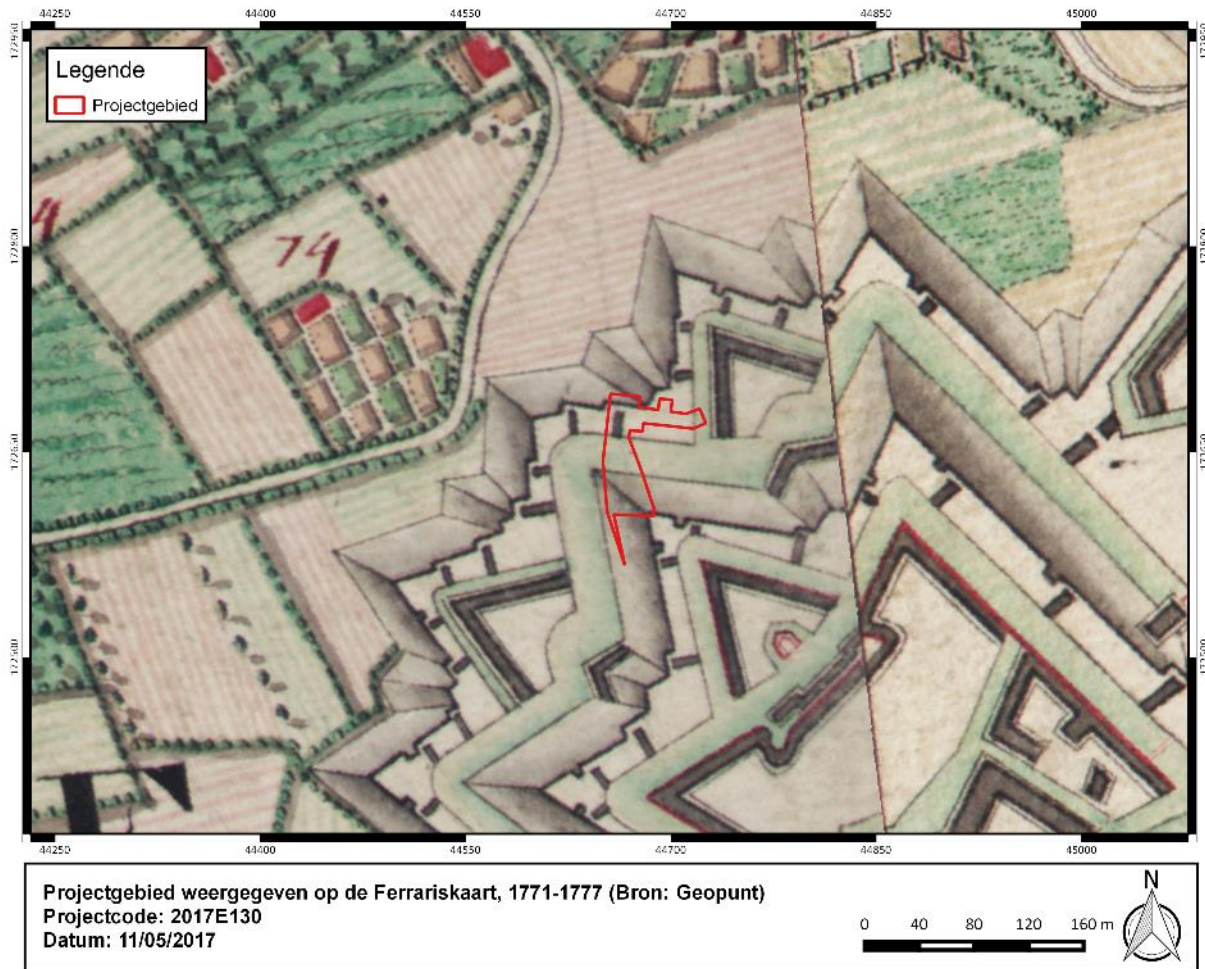
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Plan van Ieper met weergave van het eerste project van Vauban, ca. 1744 (Bron: SAI, Kaarten en Plannen, nr. 12 s.n.)

Bij het eerste project van Vauban werd de Bourgondische omwalling, zoals deze door de Spanjaarden werd achtergelaten, behouden. Langs de buitenkant werden drie hoornwerken opgericht. De drie hoornwerken waren het Hoornwerk van Torhout, het Hoornwerk van Antwerpen en het Hoornwerk van Elverdingen. Het onderzoeksterrein situeert zich ter hoogte van het Hoornwerk van Elverdingen.

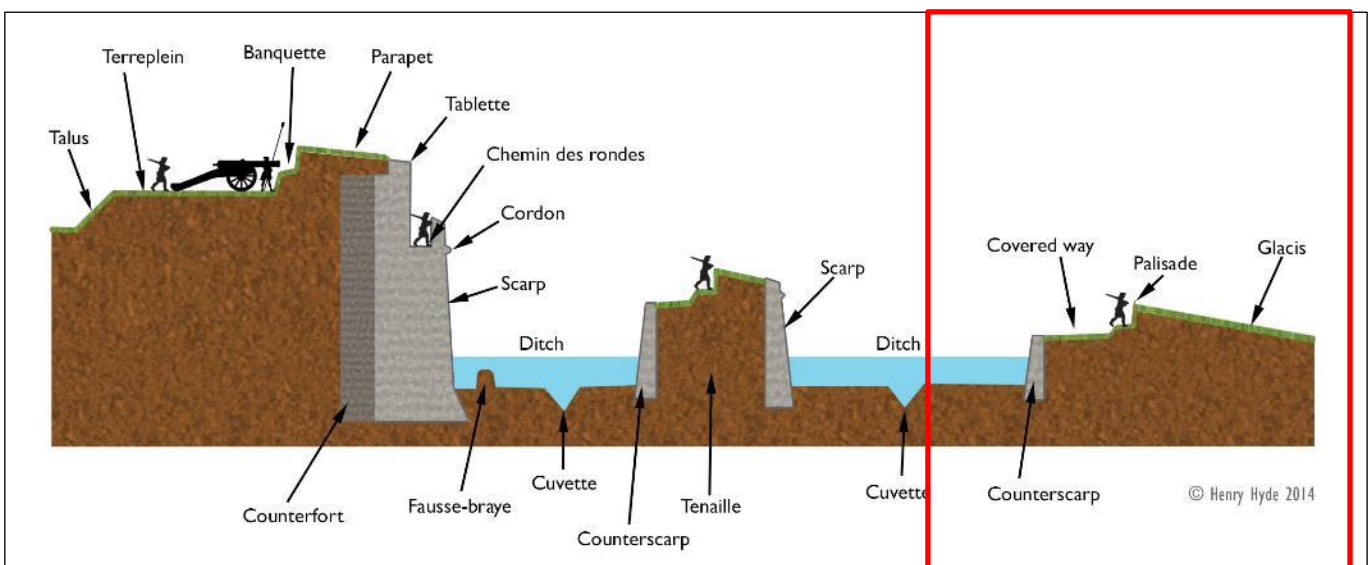
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het plan van leper met weergave van het tweede project van Vauban, ca. 1774 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/EPE/)

Bij het tweede project van Vauban werd een vierde hoornwerk aangebracht, namelijk dat van Belle, ten zuiden van het Hoornwerk van Elverdinge. Ook het Hoornwerk van Elverdinge is in omvang toegenomen waardoor het onderzoeksterrein zich quasi volledig binnen de Vauban-versterking situeert.

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

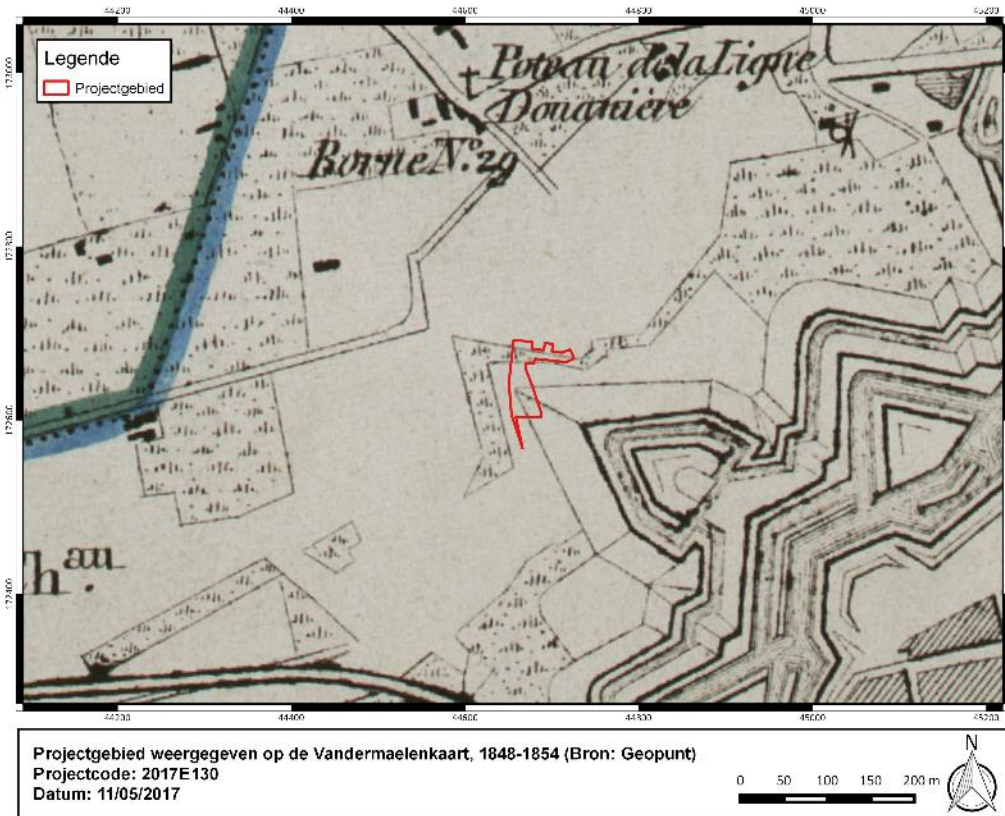
De Ferrariskaart toont aan dat het onderzoeksterrein zich situeert ter hoogte van de Vaubanversterking. Meer bepaald wordt het Hoornwerk van Elverdinge aangesneden. Het zuidelijk deel van het projectgebied situeert zich ter hoogte van een glacis. Mogelijk wordt in het zuidelijk deel tevens een bedekte weg en palissade aangesneden. Centraal loopt een gracht. Het noordelijk deel situeert zich ter hoogte van een mogelijke contrescarpe, een bedekte weg, een palissade, en een glacis.

Figuur 23: Voorbeeld van een doorsnede van een Vaubanversterking (Bron: Henry Hyde, 2014)

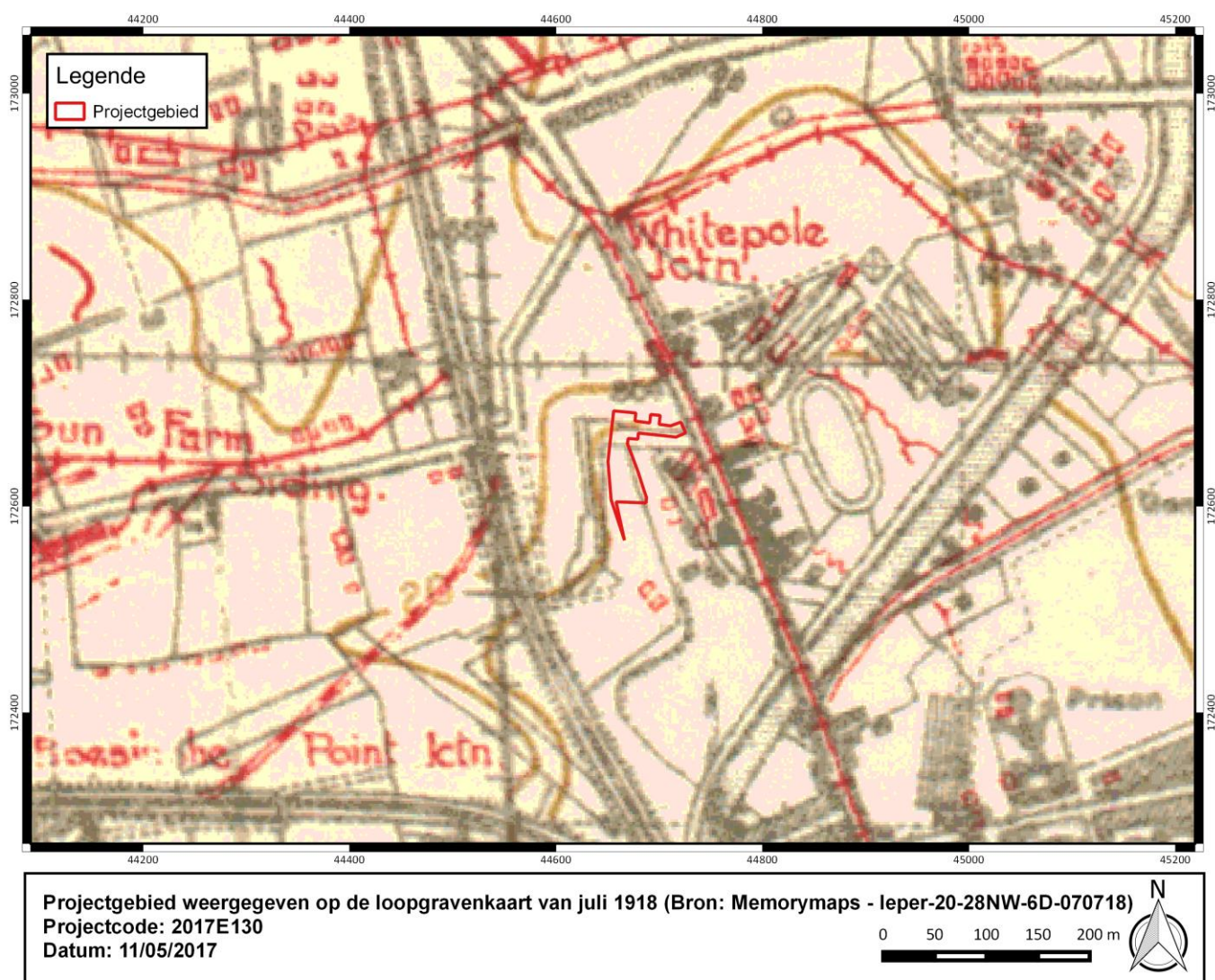

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het plan van leper uit 1794 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/EPE/)

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1848-1854 (Bron: Geopunt)

Onder Jozef II werden praktisch alle voorwerken geslecht, met uitzondering van enkele redouten en ravelijnen in de Verdrongen Weiden. Ook de hoofdomwalling met de tenailles bleef intact. Toen de Oostenrijkers in 1792 vonden dat ze zeer kwetsbaar waren geworden werd de stad opnieuw omgeven door een groot aantal demi-lunes en contregardes en een soort hoornwerk ter hoogte van het Hoornwerk van Elverdinge (Figuur 24). Tijdens het Franse bewind (1795-1815) werden de voorwerken grotendeels ontmanteld om veiligheidsredenen. Tegenstanders zouden deze immers kunnen gebruiken als bolwerken tegen de bezetter. Desalniettemin krijgt het hoornwerk van Elverdinge in de eerste helft van de 19de eeuw een restauratiebeurt. Aan het midden van de 19de eeuw situeert het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein zich ter hoogte van een glacis. Het noordelijk deel is niet bebouwd.¹³ (Figuur 25)

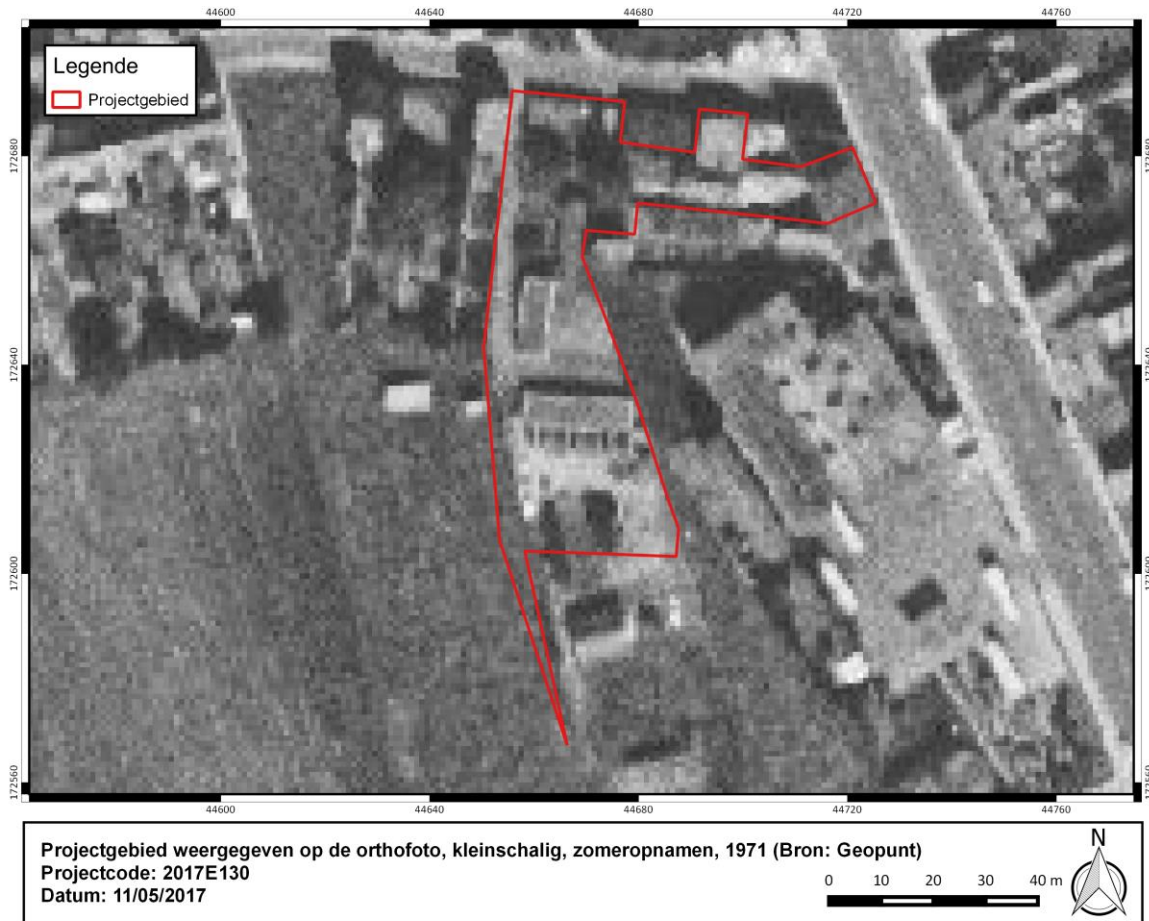
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van juli 1918 (Bron: Memorymaps - leper -20-28NW-6D-070718)

Gedurende de Eerste Wereldoorlog kent de stad Ieper nagenoeg een totale verwoesting, hoewel ze buiten de frontlijn lag. Ter hoogte van Ieper vormde de noord-zuid-frontlijn een deels om de stad lopende oostelijke bocht, de zogenaamde 'Ypres Salient'. Dit gebied vormde samen met de IJzer het kernstuk van de stellingoorlog. Ieper werd als belangrijk knooppunt van het door de geallieerden ingenomen hinterland het doelwit van groots opgezette Duitse aanvallen. Figuur 26 toont aan dat er zich een ruim aantal WO 1-relicten situeren in de nabije omgeving van het onderzoeksterrein. Langhseen het tracé van de huidige Haiglaan loopt een spoorlijn. Ten oosten situeren zich een aantal barakken.

¹³ Stadsarchief Ieper, Vauban en de Ieperse vestingen – Catalogus tentoonstelling, 2007.

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Aangaande het grondgebruik van het projectgebied is er weinig evolutie waarneembaar tussen de orthofoto van 1971 en deze van 2016. De orthofoto van 1971 toont reeds een ruim aantal bouwstructuren binnen de contouren van het plangebied. Deze bebouwing is op de orthofoto van 2016 nog steeds waarneembaar. Rondom de bebouwing is er verharding waarneembaar. Alwaar de opdrachtgever de bouw van een kinesistenpraktijk + appartementen plant, staat thans een stenen rechthoekige constructie. (zie foto's huidige toestand)

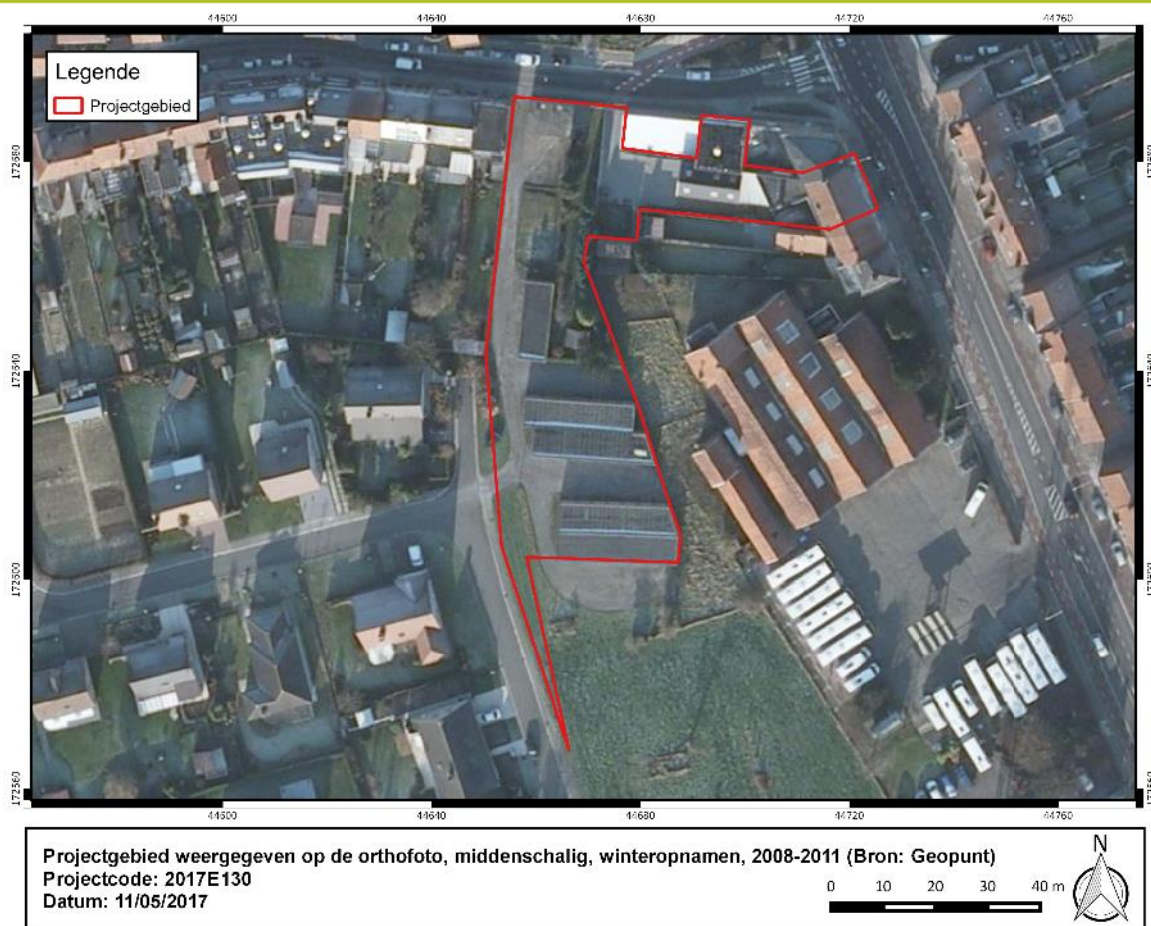
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

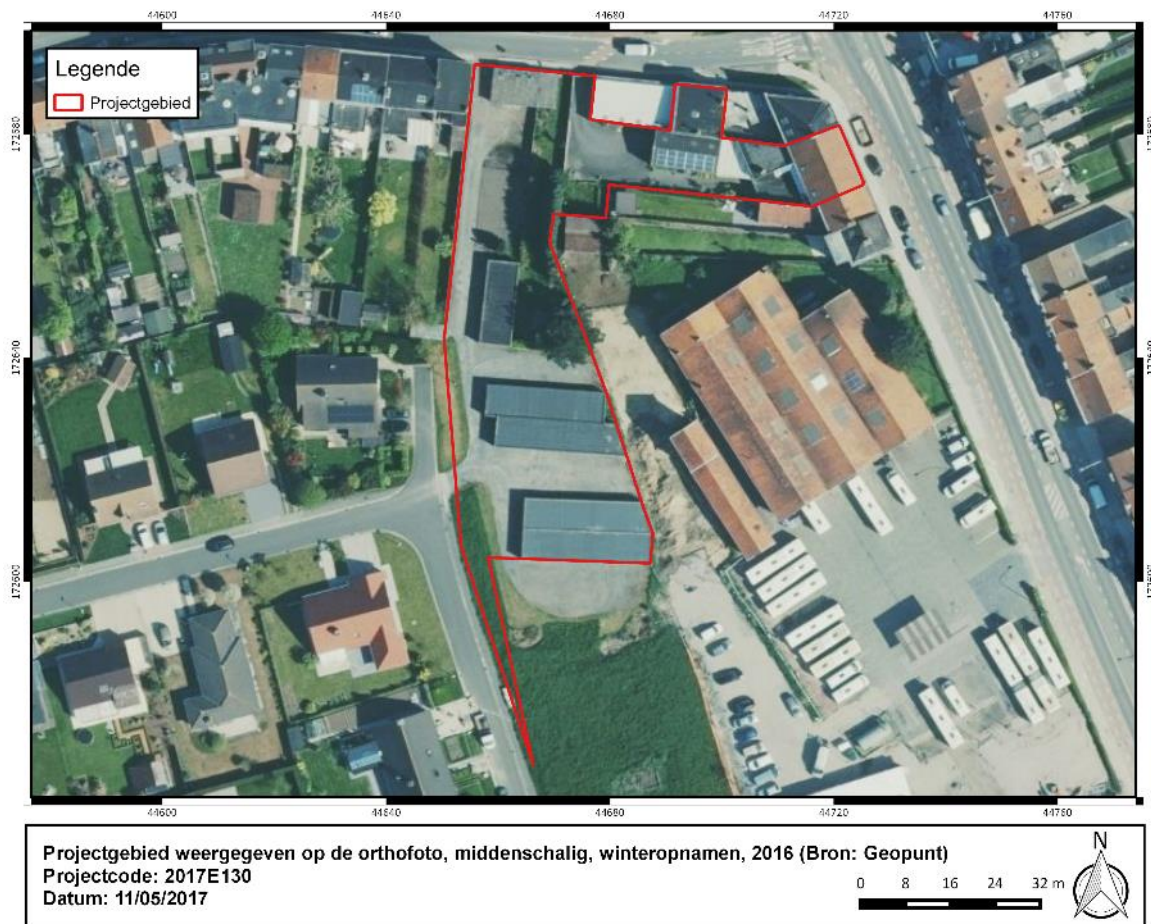
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt)

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

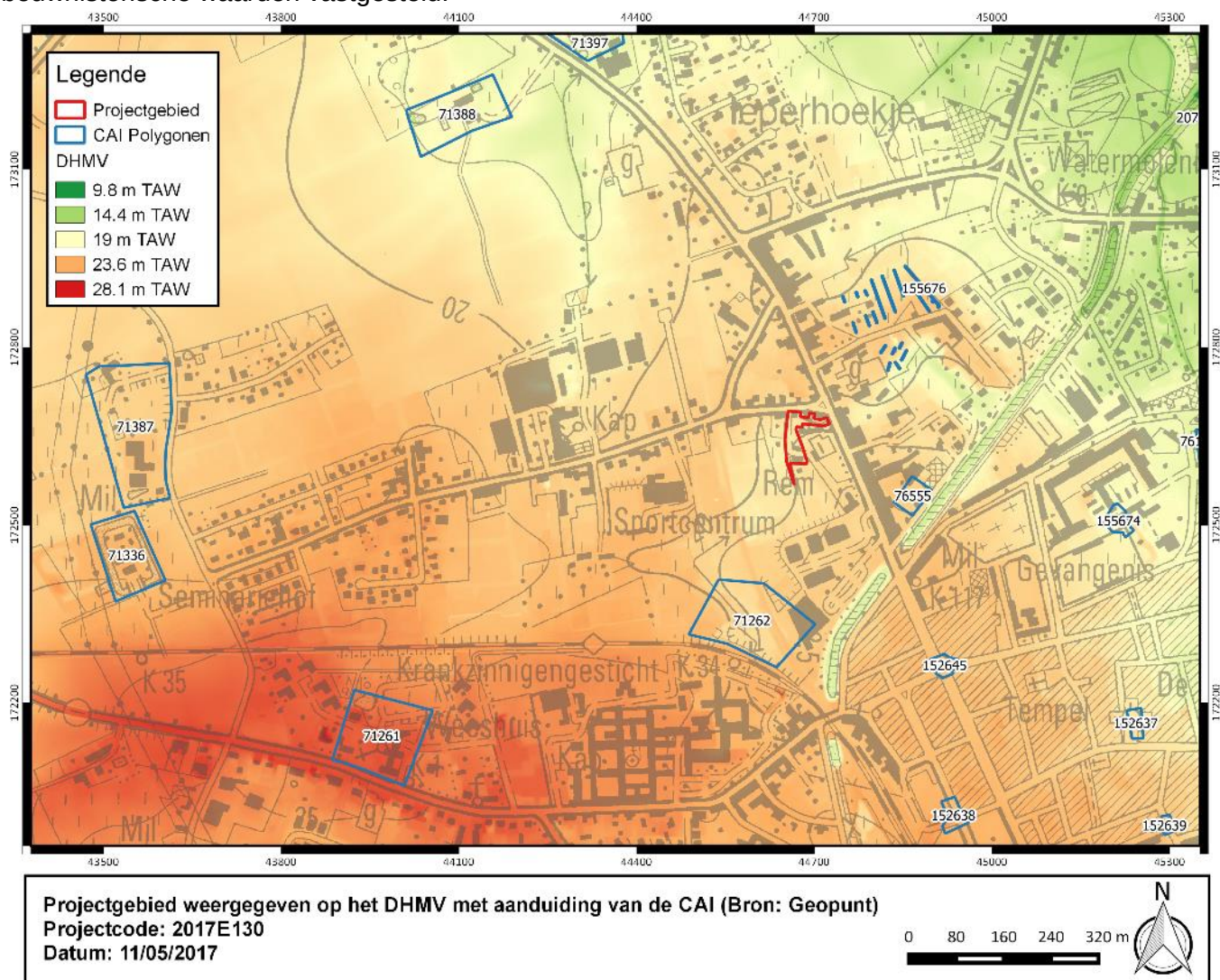

Figuur 32: Huidige toestand van het terrein

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Figuur 33: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)

Tabel 3: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
71261	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
71262	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
71336	Veldprospectie (1998); NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht - Er is een nog een walgracht met een opening naar het zuiden. Zichtbaar op Ferraris en Popp.

CAI nummer	Omschrijving
	Bron: Vangheluwe, H. 1998: Geografische aspecten van sites met walgracht in de omgeving van Ieper (Licentiaatsthesis Ugent), Gent.
71387	Veldprospectie (1998); NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht -. Bron: Vangheluwe, H. 1998: Geografische aspecten van sites met walgracht in de omgeving van Ieper (Licentiaatsthesis Ugent), Gent.
71388	Veldprospectie (1998); NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht - Er is nog een relict van de walgracht in de vorm van een ovalen put.- Zichtbaar op Ferraris en Popp. Bron: Vangheluwe, H. 1998: Geografische aspecten van sites met walgracht in de omgeving van Ieper (Licentiaatsthesis Ugent), Gent.
71397	Veldprospectie (1998); NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht - Er is een relict van de walgracht (walgrachtrest). Zichtbaar op Ferraris en Popp. Bron: Vangheluwe, H. 1998: Geografische aspecten van sites met walgracht in de omgeving van Ieper (Licentiaatsthesis Ugent), Gent.
76555	Controle van werken (2002); NK: 250 meter 17 ^{de} eeuw: verdedigingslinie - minstens 50m lange bakstenen muur, die aan de stadszijde door een dichte rij van steunberen verstevigd wordt en een bruggenhoofd. Onderdeel van het hoornwerk van Elverdinge. Bron: DEWILDE M. en F. WYFFELS 2002: Vauban in Ieper en Menen, in Archaeologia Mediaevalis, 14-15-16/03/2002, p. 55-56.
152637	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: kerk Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Eryvynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.
152638	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: waterpoort Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Eryvynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.
152639	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: waterpoort

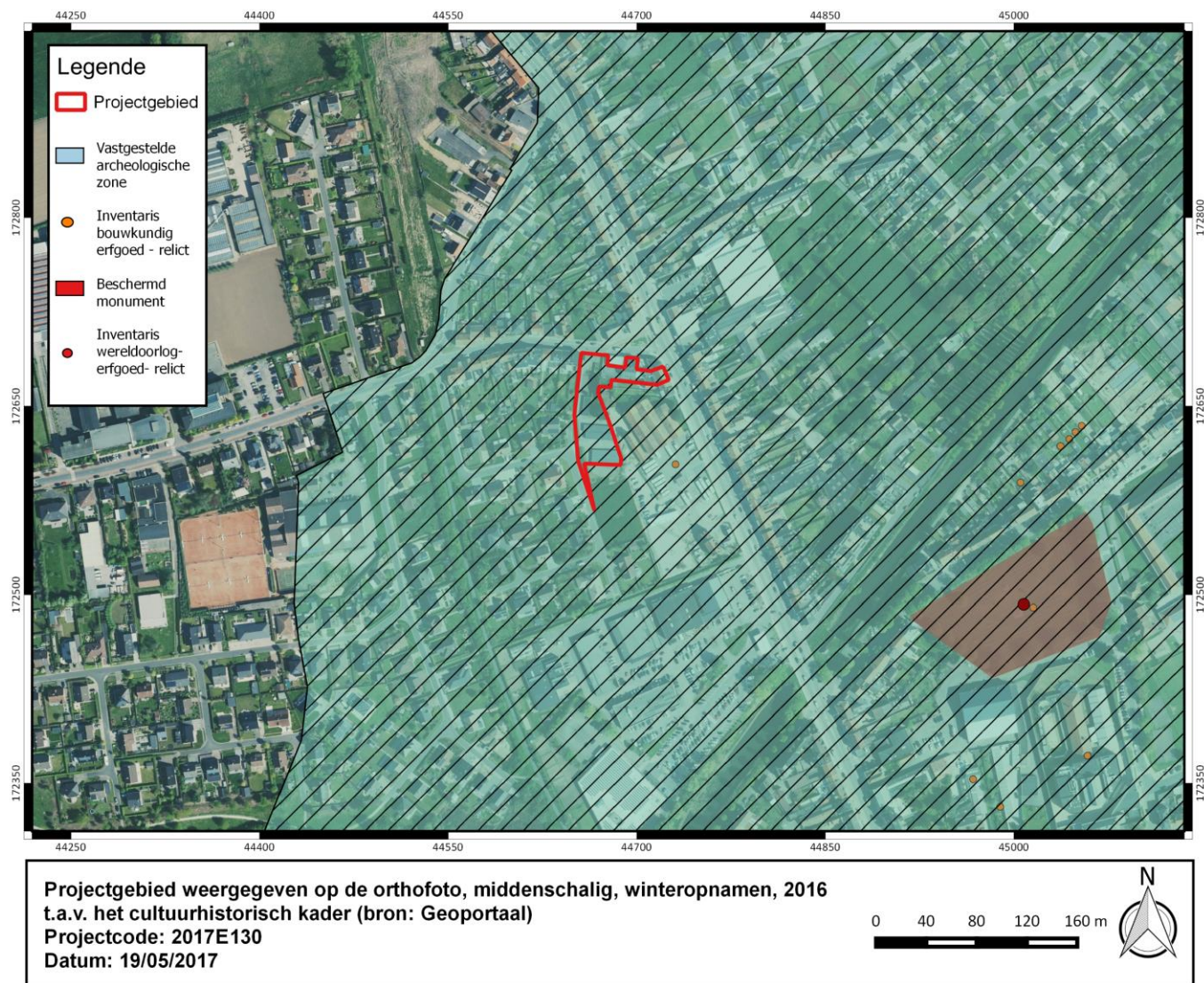
CAI nummer	Omschrijving
	Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Eryvynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.
152645	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: stadspoort Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Eryvynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.
155674	Onbepaald (2006); Nieuwe tijd: bastion - resten van een bastion (twee parallelle muren met ertussen een aarden wal) en kazematten Bron: Dewilde, M. & Wyffels, F. 2007: Vauban in Ieper (W.VI.), Archaeologia Mediaevalis 30, 56-58.
155676	Controle van werken (2006); NK: toponiem Nieuwe tijd: gracht - resten van de grachten van het hoornwerk van Elverdinge Bron: Dewilde, M. & Wyffels, F. 2007: Vauban in Ieper (W.VI.), Archaeologia Mediaevalis 30, 56-58

Ca. 240 meter ten noordoosten van het plangebied werden bij een controle van werken in 2006 grachtresten van het Hoornwerk van Elverdinge aangetroffen daterend uit de nieuwe tijd. Een controle van werken uit 2002 ca. 250 meter ten zuiden hiervan situeerde tevens resten van dit Hoornwerk van Elverdinge. Het betrof een minstens 50 meter lange bakstenen muur, die aan de stadszijde door een dichte rij van steunberen verstevigd werd én een bruggenhoofd.¹⁴

In de nabije omgeving van het onderzoeksterrein, vooral ten westen, zijn een ruim aantal indicatoren waar te nemen die kunnen worden gedateerd in de late middeleeuwen. Het betreft voornamelijk alleenstaande sites met walgracht. In de Joos Griettenstraat, ten zuiden van het plangebied, wijst een historisch-cartografische indicator op een laatmiddeleeuwse omgrachte hoeve.

¹⁴ DEWILDE M. en F. WYFFELS 2002: Vauban in Ieper en Menen, in Archaeologia Mediaevalis, 14-15-16/03/2002, p. 55-56.

1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

Het onderzoeksterrein situeert zich binnen een archeologisch vastgestelde zone. Deze betreft de historische stadskern van Brugge. Precies ten oosten van de locatie staat de Buurstatie Yperen, Station d'Ypres. Deze geldt als bouwkundig erfgoedrelict. Het is een voormalig tramstation op de in 1890 geopende lijn Ieper-Veurne. Alleenstaand breedhuis midden een beboomde en omhaagde tuin, links van het depot van de buurtspoorwegen.

Ca.250 meter ten westen situeert zich een beschermd monument dat tevens geldt als wereldoorlog-erfgoedrelict. Dit is het Ypres Reservoir Cemetery. Min of meer trapeziumvormige begraafplaats, aangelegd in verschillende niveaus, met een oppervlakte van ca. 11900m², ontworpen door Sir Reginald Blomfield, met medewerking van W.C. Von Berg. De begraafplaats wordt omgeven door een bakstenen muur, afgedekt met witte natuursteen. Aan de voorzijde (N-kant) is de muur hoger dan aan de andere zijden.

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant de constructie van een praktijkgebouw met 4 appartementen en de aanleg van een parking. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt 336m². Het terrein is momenteel verhard. Aangezien de werken een aanzienlijke ingreep in de bodem betekenen is het bodemarchief bedreigd.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op de rand van het alluvium van de Ieperlee. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer bestaand uit een eolisch dek van het laat-Pleistoceen of vroeg-Holoceen dat rust op fluviale afzettingen van het laat-Pleistoceen. Het eolische sediment bestaat, volgens de bodemkaart, uit natte zandleem. Deze gegevens impliceren een situatie waarbij het archeologisch niveau zich onmiddellijk onder de bouwvoor bevindt. Er zijn geen aanwijzingen voor een natuurlijk afgedekte, archeologisch relevante horizont.

Historisch en cartografisch onderzoek (cf. 1.3.3.1) toont aan dat het plangebied gelegen is tussen de 13e-eeuwse versterking en de 14e-eeuwse defensieve gordel of 'Uiterste Veste'. Het maakt gedurende de 14e eeuw dus deel uit van het laatmiddeleeuws stedelijk weefsel. Mogelijk zijn van deze periode resten in de ondergrond bewaard gebleven. Tijdens het beleg van Ieper in 1383 door Engelse troepen en Gentse opstandelingen worden de versterkingen, samen met de buitenste parochies, ten dele verwoest. Hierna worden de buitenste parochies stelselmatig opgegeven.

Vanaf de 16e eeuw worden ter hoogte van het plangebied delen van de post-middeleeuwse vestingwerken opgetrokken. De kaart van Ferraris geeft duidelijk weer dat het terrein zich in de 2e helft van de 18e eeuw bevindt ter hoogte van de buitenste Vauban-versterking. Mogelijk hebben de vestingwerken het laatmiddeleeuwse niveau afgedekt of ten dele vergraven.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog komt de stad Ieper pal op de frontlinie te liggen binnen de Britse sector. Op het plangebied zelf zijn geen indicaties voor de inrichting van defensieve structuren op basis van de loopgravenkaarten, het is echter niet uitgesloten dat zich nog resten uit de oorlogsjaren op het terrein bevinden. Dit betreft echter een vrij generieke verwachting.

Op het terrein zijn geen archeologische waarden gekend. De Centraal Archeologische Inventaris wijst met verschillende cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht op een grotendeels ruraal karakter van de omgeving na het opgeven van de 'Uiterste Veste'. Verder werd bij een werfcontrole 150m ten noordoosten van het plangebied de resten waargenomen van grachten die deel uitmaakten van het hoornwerk van Elverdinge, onderdeel van de Vauban-versterking.

Meest relevant voor de geplande werken aan de Sportstraat is de mechanische prospectie uitgevoerd in het najaar van 2015 op 100m ten noordwesten van het huidige plangebied, aan de Augustijnenstraat. Conform de verwachting lag het gros van het plangebied buiten de eigenlijke 14e eeuwse stadsomwalling. In het uiterste zuiden werd de gracht van deze versterkingsgordel ten dele aangesneden en onderzocht. De bodemopbouw bestond inderdaad uit een eolisch sediment met sporen direct onder de teelaarde. Verder werden bij het onderzoek ook enkele post-middeleeuwse greppels aangesneden, evenals enkele verspreide resten uit de Eerste Wereldoorlog (o.a. aandrijfslagen).

Gelet op historische en cartografische informatie bestaat het verwachtingspatroon in hoofdzaak uit laatmiddeleeuwse resten en eventuele relictten van de post-middeleeuwse verdedigingswerken. Mogelijk hebben deze Vaubanwerken laatmiddeleeuwse resten afgedekt of vergraven. Gelet op de geologische opbouw van het terrein en onderzoek in de nabijheid moet uitgegaan worden dat eventueel aanwezige archeologische relictten reeds zichtbaar zijn direct onder de aanwezige verharding. Er dient echter rekening gehouden te worden met de eventuele aanwezigheid van een post-middeleeuws of subrecent ophogingspakket. De meest geschikte methode met betrekking tot het verwachtingspatroon is een onderzoek door middel van korte proefsleuven/putten.

1.4.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Momenteel zijn geen argumenten om aan te nemen dat (delen van) het terrein vrij is van relevante archeologische resten. Het historisch en cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat op het terrein resten mogelijk zijn uit de late middeleeuwen, nieuwe tijd en Eerste Wereldoorlog. Op basis van de

landschappelijke gegevens en onderzoek in de nabije omgeving van het plangebied wordt uitgegaan van een situatie waarbij sporen zichtbaar zijn direct onder de aanwezige verharding.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

CORNILLIE J., *Ieper door de eeuwen heen*, Ieper, 1950.

DEWILDE M. en F. WYFFELS 2002: Vauban in Ieper en Menen, in *Archaeologia Mediaevalis*.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Memory Maps

MUS O. 1998, L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400, in: DEWILDE M., ERVYNCK A. & WIELEMANS A. (eds.), *Ypres and the Medieval Cloth Industry in Flanders. Archaeological and Historical Contributions*, 43-56.

MUS O. 1997, Het Beleg van Ieper in 1383. De vernietiging van de buitenwijken en integratie van de bewoners van deze wijken in de binnenstad, in: *Gidsenkroniek Westland*, 35-1, 19-37.

STRUBBE, L., DENDOOVEN, D., Termote, J. & VANDERGHOTE, P., *Vesting Ieper: Wandeling in een historisch landschap*

Stadsarchief Ieper, Kaarten en Plannen.

Stadsarchief Ieper, *Vauban en de Ieperse vestingen* – Catalogus tentoonstelling, 2007.

TERMOTE J. 1990, Het stadsarcheologisch onderzoek te Ieper in 1988-1989, in: *Westvlaamse archaeologica*, jg. 6, afl. 3, pp. 65-78.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2017^E130
Onderwerp	Sportstraat Ieper
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	3
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart per perceel
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	13
Type plan	Stadsplan
Onderwerp plan	Aanduiding alluvium
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1990

Plannummer	14
Type plan	Stadsplan
Onderwerp plan	Ieper 11 ^{de} en 12 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1998

Plannummer	15
Type plan	Stadsplan
Onderwerp plan	Ieper 13 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1990

Plannummer	16
Type plan	Stadsplan
Onderwerp plan	Ieper 13 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1990

Plannummer	17
Type plan	Stadsplan
Onderwerp plan	Ieper en buitenwijken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1998

Plannummer	18
Type plan	Historische kaarten
Onderwerp plan	Guillaume du Thielt
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1610

Plannummer	19
Type plan	Historische kaarten
Onderwerp plan	Bourgondische stadsomwalling
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1670

Plannummer	20
Type plan	Historische kaarten
Onderwerp plan	Vauban eerste project
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1744

Plannummer	21
Type plan	Historische kaarten
Onderwerp plan	Tweede Vauban
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	22
Type plan	Schets
Onderwerp plan	Doorsnede Vauban
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2014

Plannummer	23
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plan van Ieper
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1794

Plannummer	24
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Vandermaelenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1848-1854

Plannummer	25
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017

Plannummer	26
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	27
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	28
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	29
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	30
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	31
Type plan	Afbeeldingen
Onderwerp plan	Huidige toestand van het terrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	32
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	11/05/2017